

підходу, підвищення стійкості систем, кваліфікації персоналу та врахування етичних і безпекових аспектів.

Для нашої країни, що перебуває в умовах війни, використання штучного інтелекту у підготовці захисників держави є не просто інновацією, а необхідною умовою ефективної обороноздатності.

Успішне використання новітніх технологій з необхідністю потребує розвитку національних освітніх стандартів, забезпечення цифрової грамотності військового персоналу та підвищення стійкості систем до зовнішніх загроз. У контексті війни та постійних безпекових викликів Україна має не лише запозичувати досвід міжнародних партнерів, а й формувати власну інноваційну модель військової освіти на базі штучного інтелекту, яка забезпечить підготовку компетентного, гнучкого та технологічно обізнаного захисника держави.

*Лазорчик Віктор,
студент 1-го курсу
НЮУ імені Ярослава Мудрого*

ІНФОРМАЦІЙНА ПРОТИДІЯ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ПРАКТИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Інформаційна протидія стала одним з ключових інструментів захисту національного суверенітету України в умовах гібридної війни. Ворог діє не лише силовими методами, а й за допомогою маніпуляцій, фейків, вкидів, інформаційного шантажу. Саме тому сектор безпеки й оборони з 2014 року активно адаптує свої стратегії до нових загроз, формуючи потужний потенціал для інформаційного спротиву. Зокрема, доцільно говорити про створення багаторівневої системи протидії дезінформації на базі Збройних Сил України, Служби безпеки України, ГУР МО та Національної гвардії.

Особливо важливою у сфері інформаційної безпеки стала діяльність Центру протидії дезінформації при РНБО України. Його фахівці здійснюють моніторинг ворожих наративів, виявляють інформаційні кампанії РФ, аналізують їхню мету та наслідки. За офіційними даними, лише протягом 2023 року було зафіксовано понад 120 таких атак, зокрема спрямованих на підрив довіри до мобілізації, дискредитацію армії та поширення паніки серед цивільного населення.

Крім того, активно використовується практика стратегічних комунікацій (STRATCOM). Збройні Сили України, разом із партнерами по НАТО, розробили стратегію комунікаційної взаємодії. Суть підходу полягає у скоординованому поданні правдивої інформації через офіційні канали, підтримці зв'язку з населенням, забезпеченні довіри до державних органів. Стратегічні комунікації стають частиною оборонної тактики — як в тилу, так і на передовій.

Не менш важливим аспектом є нормативно-правове забезпечення інформаційної протидії. Закон України «Про основи національного спротиву» (2021) передбачає участь територіальної оборони у протидії інформаційним загрозам. У ст. 5 і 13 прямо йдеться про необхідність вишколу населення з інформаційної безпеки, зокрема через Центри національного спротиву. Водночас,

Державна служба спеціального зв'язку й захисту інформації координує створення державної системи кіберзахисту — що є продовженням інформаційної безпеки.

З іншого боку, варто зауважити, що інформаційна протидія — це не лише оборона, а й наступ. Україна активно працює над створенням віртуального фронту — кібервійськ, хактивістських ініціатив (на кшталт IT Army of Ukraine), де громадянське суспільство діє спільно з державою. Такі приклади свідчать про перехід до моделі колективної інформаційної безпеки, коли кожен українець — суб'єкт спротиву.

Зважаючи на міжнародний досвід, Україна також розвиває партнерство з НАТО у сфері інформаційної безпеки. У рамках Центру стратегічних комунікацій НАТО в Ризі здійснюється обмін досвідом, підготовка персоналу та адаптація українських стандартів до західної моделі. Йдеться не лише про інформаційний обмін, а й про участь у спільних навчаннях та тренінгах. Такий напрям визнаний одним із найефективніших у контексті гібридної війни.

Водночас, попри всі досягнення, існує низка викликів. Це, зокрема, відсутність єдиного центру управління інформаційною протидією, недостатня координація між силовими структурами, слабе законодавче врегулювання питань кібероборони у військових формуваннях. Вимагається чітке визначення статусу інформаційної зброї, механізмів реагування на ІПСО, а також створення системи швидкого реагування на медіаінциденти.

Отже, інформаційна протидія в секторі безпеки України — це новий вимір оборонної діяльності, що виходить за межі класичних понять. У сучасних умовах гібридної війни інформація стає зброєю, а довіра — стратегічним ресурсом. Перемогти в цій війні можна лише шляхом системної, стратегічно продуманої та законодавчо оформленої політики інформаційної безпеки.

*Лапчик Максим,
викладач кафедри тактики
та тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України*

*Яковенко Євген,
кандидат педагогічних наук,
начальник кафедри тактики та
тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України*

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТАНДАРТІВ НАТО У ПІДГОТОВЦІ ПІДРОЗДІЛІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

У процесі реформування сектору безпеки і оборони України ключовим напрямом є імплементація стандартів НАТО (STANAG) у систему підготовки особового складу. Цей процес спрямований на досягнення сумісності зі Збройними силами держав-членів Альянсу, підвищення ефективності бойового навчання та оптимізацію процедур планування і виконання бойових завдань.